

Johanna Pentjärvi

14.11.2023

Vesienhoidon ympäristötavoitteet ja poikkeaminen; työryhmän mietintö [Lausuntopalvelussa](#), DL 15.11.2023

Lausunto vesien ympäristötilatavoitteita ja poikkeuksia koskien

Kemianteollisuus ry kiittää mahdollisuudesta lausua tähän erittäin tärkeään asiaan, joka vaikuttaa merkittävästi kemianteollisuuden yritysten toimintaympäristöön, luvituksen ennakoitavuuteen ja investointihalukkuuteen.

Kemianteollisuus on sitoutunut niin ilmasto-, kuin luontotavoitteisiin globaalisti Luontoposiitiivinen hiilineutraali kemia tavoitteemme myötä. Tavoittelemme päästöjen vähentämistä niin ilmaan kuin vesiin, sekä ratkaisujen tarjoamista asiakkaillemme, joiden avulla he voivat vähentää vastaavia päästöjään.

Kemianteollisuus on tehnyt aktiivisesti työtä vesistökuormituksen vähentämiseksi. Tästä esimerkkinä on Responsible Care -ohjelma jonka avulla erilaisia vesipäästöindikaattoreita on seurattu jo yli 30 vuotta. Useasta päästöindikaattorin toimialakohtaisesta raportoisesta on voitu jopa luopua, koska niiden päästöt ovat vähentyneet niin merkittävästi koko kemianteollisuuden osalta.

Laitoksemme sijaitsevat monipuolisesti ympäri Suomea useasti vesistöjen lähetyvillä, kuten rannikolla, estuaarialueilla, sisävesillä, jokien varsilla, pohjavesialueilla – siis oikeastaan kaikkialla ja veden riittävyys sekä hyvä laatu ovat myös laitosten toiminnolle tärkeitä. Laitokset ovat myös pitkälti ympäristöluvituksen piirissä ja noin 80 laitoksessa sovelletaan eri BAT-päätelmien mukaista parasta käyttökelpoista tekniikkaa. Useat Kemianteollisuuden yritykset ovat mukana alueellisissa vesienhoidon yhteistyöryhmissä ja tekevät myös vapaaehtoisia vesienhoitotoimia, BAT-mukaisen luvituksen ja toimenpidesuunnitelmien lisäksi. Näitä yhteistyömuotoja tulee jatkaa, minkä lisäksi yhteistyön lisääminen elinkeinoelämän, viranomaisten, eri ministeriöiden ja tutkijoiden välillä on tarpeen. Esitetty lainsäädäntöehdotus on saatava paremmaksi, jotta näitä eri puolilla Suomea sijaitsevia laitoksia voidaan jatkossakin kehittää, olemassa olevaa infraa käyttää ja investoida laitoksiin. Esitetty lainsäädäntöehdotus on ristiriidassa EU:n tavoitteen kanssa käyttää olemassa olevia teollisuusalueita mahdollisimman tehokkaasti. Myös investoinnit uusiin kemianteollisuuden laitoksiin, kuten vihreään siirtymän edellyttämiin laitoksiin ja hankkeisiin pitää turvata.

Suomen vesien tila ei ole kehittynyt toivotulla tavalla, eikä Suomessa olla päästy EU:n asettamiin vesien tilaa koskeviin tavoitteisiin vuoteen 2015 eikä vuoteen 2021 mennessä. Toivoa on vielä vuoden 2027 osalta, mutta konkreettisten toimien puute hajapäästöjen taltuttamiseksi taitaa jäädä esteeksi.

Alueellisista vesienhoitosuunnitelmista käy ilmi, että Suomen vesien kuormittavat tekijät ovat karkeasti jaettavissa kolmeen osaan: luonnonhuuhtoumaan noin 40 %, hajakuormitukseen noin 50

Johanna Pentjärvi

14.11.2023

% ja pistepäästöihin noin 10 %. Hajakuormitusta tulee erityisesti maa- ja metsätaloudesta. Pistekuormittajia ovat teollisuus, yhdyskuntajätevedenpuhdistuslaitokset, kalankasvatus sekä turvetuotanto. Teollisuuden osuus kokonaiskuormituksesta on noin 5 % luokkaa.

Vesienhoitosuunnitelmista käy myös hyvin ilmi se toimenpiteiden tekemättömyys, mistä myös esimerkiksi 25.10. Ympäristöministeriön tilaisuudessa luimme ELY-keskusten kommentteista chatissa. Tekemättömiä töitä on vielä, ja nyt meinataan uudistaa lainsäädäntöä siten, että se pahimmillaan halvaannuttaa teollisuuden toimintakyvyn ja tulevaisuusnäkymät, eikä sinällään paranna Suomen vesien tilaa. Tämä turhauttaa ennennäkemättömällä tavalla niin teollisuutta kuin muita sidosryhmiä.

Pidämme vesiensuojelua ja vesien tilan parantamista erittäin tärkeänä kansallisena kysymyksenä. Ilmastonmuutoksen tuomat vaikutukset esimerkiksi luonnonolosuhteista johtuviin kuormituksiin tulevat valitettavasti lisääntymään tulevina vuosina, ja siksi resilienssiä tulisi enemmän vahvistaa sekä vihreän siirtymän hankkeisiin investoimalla että vesien tilaa ja kantokykyä parantamalla. Emme valitettavasti näe, että tämä ehdotusluonnos parantaisi Suomen vesien tilaa, vaan tarttuu suhteettomalla tavalla epärelevantteihin seikkoihin, jotka eivät vaikuttavuudeltaan ole niitä toimia, mitä Suomen vedet tarvitsevat.

Esityksen tulkinnanvaraisuus hankaloittaa virkamiestyötä ja lisää resurssitarvetta viranomaisissa. Näemme vaarana, että ehdotus lisää alueellista eriarvoisuutta toiminnanharjoittajien välillä sekä eri toimijoiden välillä: lupavelvolliset toimijat joutuisivat eriarvoiseen asemaan muiden vesien tilaan vaikuttavien hankkeiden ja toimenpiteiden rinnalla.

Nostamme tässä lausunnossa ensin yleisellä tasolla työryhmän mietinnön puutteita ja näkökulmia yleisesti lainsäädäntöön, minkä jälkeen esitämme vielä pykäläkohtaiset kommentit. Kemianteollisuuden yritykset ovat olleet aktiivisesti mukana koko prosessin ajan aina helmikuisesta ensimmäisestä versiosta, läpi sidosryhmätilaisuuksien ja haastattelujen ja muiden luonnosten, keskustelemassa tiiviisti lainsäädäntöhankkeen vaikutuksista ja mahdollisuuksista. Kiitämme työryhmää aktiivisesta keskustelusta ja prosessin aikana tapahtuneista kehitysaskelista.

Yleisiä huomioita

Ehdotetut säännökset on laadittu pitkälti vesipuidedirektiivin ja Euroopan unionin tuomioistuimen (EUT) päätösten sanamuotojen perusteella tekemättä varsinaisesti yhteensovitusta kansalliseen lainsäädäntöön ja käytäntöihin. Vaihtoehtona näemme olemassa olevien säännösten (YSL ja VL) hyödyntämisen mahdollisimman pitkälle ja vain välttämättömien korjauksien tekemisen niihin (säännökset pyrkivät jo nyt samansuuntaiseen tavoitteeseen, mitä EU:n vesipuitesääntely edellyttää) sekä tarvittavien täydennyksien tekemisen vesienhoitolakiin (mm. nykyinen 21 §). Mallia voisi hakea esim. Ruotsin Miljöbalkenin sääntelytavasta muuntaen Suomen lainsäädäntöön sopivaksi.

Ympäristötavoitteiden (hyvän tilan tavoite ja heikentämiskielto) osalta ei esityksessä edelleenkään selvennä, mitä eri lupatilanteita se koskisi sen ohella, että se soveltuu ns. "uusiin" hankkeisiin, joiden aloittamiseksi on haettava ympäristö- tai vesitalouslupaa. Emme myöskään ole sidosryhmätilaisuuksissa saaneet vastauksia sovellettavista tilanteista, ja tämä on hyvin ennakoimaton seikka toiminnanharjoittajille. Esityksestä puuttuvat myös kokonaan lainvoimaantuloa

Johanna Pentjärvi

14.11.2023

koskevat säännökset, joissa lain ajallisen soveltamisen lisäksi voidaan myös rajata sitä, mihin kaikkiin lupatilanteisiin säännöksiä on tarkoitus soveltaa.

Poikkeusta koskeviin hakemuksissa ei sen sijaan ilmeisesti olisi lainkaan kynnystä – kaikki hankkeet, joille haetaan ympäristö- tai vesitalouslupaa ja samassa yhteydessä poikkeusta olisivat esityksen perustelujen mukaan ”uusia” hankkeita. Tämä on positiivinen asia. Poikkeus tulee kuitenkin sovellettavaksi valitettavan harvoin, eikä se tule soveltumaan kemianteollisuuden yritysten investointiluvituksessa, kuin hyvin harvoin ja yksittäisissä tapauksissa.

Määräaikojen pidentämiseen (tilatavoitteiden saavuttaminen) ja alennettujen tilatavoitteiden käyttöönottoon tehtäisiin joitain parannuksia – mutta niitä ei voisi muuttaa lupamenettelyn yhteydessä eikä niiden merkitystä lupamenettelyyn ole käsitelty. Näin ollen jää hyvin epäselväksi, toisivatko ne toiminnanharjoittajien lupakäsittelyyn mitään mahdollistavaa elementtiä.

Sama koskee vesimuodostumien luokittelua, jota ei voida ehdotuksen mukaisesti korjata lupamenettelyn yhteydessä, vaikka tietoa olisi. Tässäkin vertailukohta löytyy Ruotsissa, jossa luokan muuttaminen lupamenettelyn yhteydessä on mahdollista. Kuuden vuoden sykli on tehoton ja toisaalta luokittelutiedosta tämän ehdotuksen myötä tulisi luvittamiselle kynnyskysymys.

Jokisuiden vaihtumisalueita (käyttöönotto Suomessa) ei esityksessä käsitellä lainkaan (ei toimenpiteitä), vaikka esimerkiksi monet kemianteollisuuden toiminnot sijaitsevat jokisuiden vaihtumisalueilla ja siten niiden ominaispiirteiden tunnistaminen ja huomioiminen on keskeistä kemianteollisuudelle.

Mietinnössä arvioidut yritysvaikutukset poikkeavat haastattelutuloksista, joita saatiin ACTS:n toteuttaman vaikutusarvioinnin yhteydessä kesällä 2023. Yleisesti ottaen voi todeta, että vaikutuksia yritystoimintaa on kauttaaltaan vähätelty.

Selkeytyksen tarpeita

Vesien tilaluokitukset

Keskeinen problematiikka liittyen tilatavoitteiden asettamiseen ja vesien tilaluokituksiin liittyy niin käytänteisiin kuin luuloihin. Vesienhoitosuunnitelmien kausilla ja toimenpiteillä on keskeinen merkitys vesien tilaluokitusten suhteen. Samaan aikaan prosessit kansallisesti ovat erilaiset ja jonkun veden tila-arvion takana voi olla vain yksittäinen mittauspiste, joka mittaa toiminnan vaikutuksia eikä niinkään veden yleistä tilaa, tai teoreettinen vertailudata, sekä yksittäisen asiantuntijan analyysi. Tiedot eivät ole läpinäkyviä, eikä niitä voida varmentaa. Tämän epäkohdan perään ovat kuuluttaneet ainakin toiminnanharjoittajat, elinkeinoelämän liitot sekä esimerkiksi konsultit niin lausunnoissaan kuin muissa yhteyksissä jo usean vuoden ajan. Niin kauan kuin tilatavoitteet ja -arviot ovat olleet Syke:n oppaassa suuntaa-antavia, on tällainen ollut jotenkin siedettävää. Siinä kohtaa, kun tilatavoitteista ja -arvioinneista tulee sitovia elementtejä luvittamiseen, kuten tässä lainsäädäntöehdotuksessa, on niiden läpinäkyvyys, ajantasaisuus ja toistettavuus ensiarvoisen tärkeää toiminnanharjoittajan oikeusvarmuuden, ennakoimisen ja toimintakyvyn kannalta.

Työryhmän mietinnössä on myös ristiriitaisia ajatuksia toiminnanharjoittajalle osoitetuista velvoitteista ja niistä seuraavista toimista. Toiminnanharjoittajalta edellytettäisiin jatkossa entistä enemmän osallistumista lisätiedon tuottamiseen vesien tilaan vaikuttavista seikoista, ja samaan aikaan tämän tiedon käyttökelpoisuus vesimuodostuman luokituksen uudelleenarvioinnissa

Johanna Pentjärvi

14.11.2023

vesienhoitokausien välillä esimerkiksi lupa-asian käsittelyn yhteydessä ei tunnu olevan mahdollista. Esityksen mukaisesti vesimuodostuman luokitusta voitaisiin jatkossakin muuttaa vain vesienhoidon suunnittelussa ja -suunnitelmilla, joilla on 6 vuoden sykli. Tässä on keskeinen ristiriita toiminnanharjoittajien tulevaisuuden näkymien ja vesien tilan arviointien historiatietoihin perustuvien luokkien välillä. Lupavelvollisten yritysten etu on, että vesimuodostuman luokittelun muutos voidaan käsitellä tarvittaessa luvanhaun yhteydessä. Tätä koskevat menettelysäännökset tulisi lisätä esitykseen.

Vesienhoidon sitovat ympäristötavoitteet tulisi kirjata lakiin siten, ettei ne luo ylitsepääsemättömiä esteitä nykyisille teollisille toiminnoille eikä vihreän siirtymän hankkeille.

Eriyksen ongelmallista vesien tilaluokituksen heikentämiskielto on sellaisten vihreän siirtymän hankkeiden tapauksessa, jotka tosiasiallisesti eivät vaaranna vesimuodostuman tilaa, mutta joiden voidaan silti väittää aiheuttavan jotakin haittaa vesistölle, koska alueelle tulisi uutta toimintaa. (Pistekuormittajat tyypillisesti noin 5 % kuormasta, hajapäästöillä merkittävä rooli, lisäksi suuri osa vesialueista "tuomittu" nyt niin, etteivät ne ole saavuttamassa hyvää tilaa.)

Ehdotettu heikentämiskielto ja hyvätilan saavuttamisen velvoite ovat liian tulkinnanvaraisia ja voivat hidastaa ja jopa estää yhteiskunnan kokonaisedun kannalta tärkeitä vihreän siirtymän hankkeita.

Edelleen epäselvää mitä hankkeita koskisi

Ympäristötavoitteiden (hyvän tilan tavoite ja heikennyskielto) osalta ei esityksessä edelleenkään selvennetä, mitä eri lupatilanteita se koskisi sen ohella, että se soveltuu ns. "uusiin" hankkeisiin.. Avoimeksi esimerkiksi jää, miten toimitaan luvan muuttamista koskevissa tilanteissa 80 § (luvan tarkistaminen uusien päätelmien vuoksi, IED) ja 89 § (luvan muuttaminen, joka voi tulla vireille toimijan itsensä tai usean muunkin tahon vireillepanemana). Epävarmuutta sisältyy myös YSL 29 §:ään (toiminnan olennainen muuttaminen) ja tilanteisiin, joissa lupa on määräaikainen. Tämän-tyyppinen keskeisten seikkojen avoimeksi jättäminen on toiminnanharjoittajille halvaannuttavaa, epäselvää ja huolestuttavaa. Ei ole tarkoituksenmukaista säätää sellaista lakia, jonka myötä niin toiminnanharjoittajat kuin viranomaiset päätyvät kerta kerran jälkeen saman asian ympärille pohtimaan miten lakiesitystä pitäisi soveltaa. Tämä ei edistä alueellista yhdenvertaisuutta, ennakoitavuutta, investointeja, läpinäkyvyyttä, avoimuutta eikä toimintaympäristön toimintakykyä. Ehdotuksessa tulee aukikirjoittaa selkeästi se seikka, että luvanhaltijoiden pysyvyyden suoja on olemassa myös annettavan esityksen jälkeen suhteessa luvanmuuttamiseen viranomaisten toimesta.

Asetusvaltuussäännökset

Mietinnön mukaisesti vesienhoitolakiin sisällytettäviin uusiin säännöksiin sisältyisi myös asetusvaltuussäännökset, jonka myötä siis valtioneuvoston asetuksella annettaisiin tarkempia määräyksiä pykälien sisällöstä. Mietinnön perusteluista käy ilmi, että tarkempien säännösten tuleva sisältö viittaa vesienhoidon nykyisiin ohjeistuksiin, jotka on laadittu vesienhoidon suunnittelutehtävän toteuttamiseksi. Riski on, että sitovan lupamenettelyn yhteyteen ne eivät sellaisenaan sovellu. Tätä ei kuitenkaan voi arvioida, koska asetuksia ei esitykseen sisälly. Onkin ensiarvoisen tärkeää, että asetuksesta on mahdollista lausua erikseen joka tapauksessa ennen HE:n antamista eduskunnalle.

Pohjavedet

Esitys on vielä puutteellinen pohjavesiin liittyvien seikkojen osalta. Tällä hetkellä on käynnissä

Johanna Pentjärvi

14.11.2023

Vn-Teas-selvityshanke, joka koskee suoraan mietintöehdotuksen alaa pohjavesien osalta. Olisi tärkeää ennen esityksen antamista, odottaa vielä selvityksen tuloksia ja toimenpide-ehdotuksia. Erityisesti huolenaiheena on nyt ehdotetun sääntelyn suhde YSL 17 §:n (pilaamiskielto) ja VL 3(2) (muuttamiskielto), sillä esityksessä on nyt kokonaan pohtimatta olemassa olevien säännösten ja uusien säännösten suhde. Kumpaakaan nykyisistä kielloista ei mainita mietinnössä lainkaan. Kansalliset säännökset ovat tähän saakka kattaneet VPD/PVD vaatimukset pohjavesien kemiallisen ja määrällisen tilan osalta. Tiedossamme ei ole, että Suomessa olisi kansallisia tuomioistuinratkaisuja, joissa olisi sovellettu EUT:n pohjavesiä (pilaantumisvaikutus) koskevaa päätöstä, vaan edelleen toimijoiden lupamenettelyssä sovelletaan YSL 17 §:ää. EUT:n pohjavesipäätöksestä on mietinnön perusteluihin otettu kohta, jonka mukaan kiellettyä tilan heikkenemisenä on pidettävä laatu normin ylittymistä yhdessäkin seurantapaikassa. Kohta pitäisi poistaa perusteluista muuten on vaarana, että joudutaan täysin kohtuuttomiin ja jopa luonnonoloja vastamattomiin tilanteisiin. Yleisesti pohjavesien seurantapisteen määrä ja kattavuus on Suomessa heikkoa, eikä yksittäistä pistettä voida pitää kyllin kuvaavana. Yleisesti toiminnanharjoittajien seuraamat mittauspisteet ovat juuri toiminnan hetkellisten ja suorien vaikutusten mittaamista varten, eikä niiden tarkoitus ole kuvata koko vesimuodostuman tilaa. Näistä syistä niiden edustavuus on koko vesimuodostuman tilaa koskevassa arvioinnissa rajallinen. Pohjavesialueiden kemiallisen tilan luokitus on eri alueilla hyvin kirjavaa, ja toisaalta kemiallisen tilan määrittäystä ei ole tarkkaan standardoitu. Kansallisessa tulkinnassa tärkeä riskiperusteisuus pohjavesien osalta puuttuu ehdotuksesta kokonaan. Onko tavoiteltavaa, että pohjavedet olisivat kaikki hyvässä tilassa, kun sitä ei käytännössä ole edes mahdollista saavuttaa? Miten ehdotus voisi olla realistisempi ja vaikuttavampi?

Avoimna olevia kysymyksiä, joita esityksessä pitäisi edelleen selkeyttää

Mikä on sääntelyn suhde kokonaisuudessaan valvontaan? Entä seuranta- ja tarkkailumääräyksiin? Nyt säädetään sitova hyvän tilan tavoite ja heikennyskielto sekä muutetaan luvanmyöntämistä koskevia säännöksiä. Miten ympäristötavoitteiden noudattamista valvotaan?

Suhde maaperän ja pohjaveden puhdistusvastuuseen (YSL 135–137 §) sekä ympäristövahinkojen korjaamisvastuuseen (YSL 176 §). Yksittäisen laatu normin ylitys (tai vastaavasti ekologista tilaa kuvaavan laatu tekijän heikennys) ei ole sama asia, kuin YSL-pilaantuminen tai varsinkin merkittävä pilaantuminen (YVD), mutta helposti voi syntyä vääriä tulkintoja.

Sekoittumisvyöhyke (Vna vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista 6 b §) mainitaan mietinnön perusteluissa poikkeusta käsittelevässä tekstissä. Asiallisesti kuuluu heikennyskiellon yhteyteen. Selvintä olisi säätää erikseen tai vähintään selventää perusteluissa, miten heikennyskieltoa sovelletaan sekoittumisvyöhykkeellä (=ei sovelleta).

IED-laitosten BAT-vaatimusten suhde sääntelyehdotukseen? Kysymyksiä herää esimerkiksi siitä, jos EU-tasoiset BAT-vaatimukset ja paras käytettävissä oleva tekniikka ja niiden mukaiset lupaehtot eivät riitä hyvän tilan tavoitteen tai heikennyskiellon noudattamiseen.

Nykyiset vesienhoitosuunnitelmien huomioonottamissäännökset YSL:ssä, VL:ssa ja vesienhoitolaissa? Esim. YSL 51 § vesienhoitosuunnitelmien huomioon ottaminen lupamenettelyssä (vastaava säännössä VL:ssä), YSL 140(3) viittaus VHL:ään ympäristötavoitteiden ja poikkeamisen osalta sekä vesienhoitolain 28 § vesienhoitosuunnitelman ja merenhoitosuunnitelman

Johanna Pentjärvi

14.11.2023

huomioon ottaminen? Tulisiko ne kumota, jos ei kumota, miten näitä sovelletaan yhdessä uusien säännösten kanssa?

Lopuksi

Emme kannata esityksen viemistä eteenpäin mietintöluonnoksen sisältöisenä, vaan toiveenamme on, että sääntelyä korjataan ja selkeytetään ehdottamallamme tavalla. Esityksen korjaamisen jälkeen siitä pitää voida lausua uudelleen. Lisäksi asetusluonnoksesta pitää voida myös lausua.

Esityksen antamiselle ei ole kiire. Suomen valtio ei edelleenkään ole VPD-täytäntöönpanovajeen vuoksi virallisessa rikkomusmenettelyssä (vaan pilottimenettelyssä), josta voi pahimmillaan ja vasta pitkän ajan kuluessa seurata EU-tuomioistuinkäsittelyä ja taloudellisia seuraamuksia. Aikaa esityksen korjaamiseen siis on.

Kunnioitavasti,
Johanna Pentjärvi
Asiantuntija, vastuullisuus
Kemianteollisuus ry

Pykäläkohtaisia kommentteja ja kysymyksiä:

HE-luonnos		Arvio
<p>3 a luku Vesien tilan ympäristötavoitteet 20 a § <i>Vesien tilan tavoite</i> Vesienhoidon tavoitteena on saavuttaa vähintään hyvä tila kaikissa pinta- ja pohjavesimuodostumissa. Jäljempänä 22 §:ssä tarkoitettussa keinotekoisessa tai voimakkaasti muutetussa vesimuodostumassa tulee saavuttaa vähintään hyvä saavutettavissa oleva ekologinen tila ja hyvä kemiallinen tila. Lievemman ympäristötavoitteen asettamisesta pinta- tai pohjavesimuodostumalle ja tavoitteen saavuttamisen määräajan pidentämisestä säädetään jäljempänä 24 ja 25 §:ssä. Tavoitteiden saavuttaminen ei saa vaarantua hankkeen tai toiminnan johdosta. Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä vesien ympäristötavoitteista.</p>	<p>VESIPOKE*:ssa ehdottiin mm.: <i>Ympäristötavoitteet lupaharkinnan yhteydessä</i> VMJL [25 a §] Viranomais ei saa myöntää lupaa hankkeen toteuttamiseen [tai hyväksyä ilmoitusta], jos hanke vaarantaa 21 §:ssä tarkoitettujen ympäristötavoitteiden saavuttamisen.</p> <p>Ruotsi miljökätken (MB) 5:4 Vrt. Miljökätken 5:4 Ruotsi: Viranomais tai kunta ei voi myöntää lupaa uudelle toiminnalle tai toiminnan muuttamiselle, mikäli lievennys- tai ehkäisemistoimenpiteistä huolimatta toiminnasta seuraa vesimuodostuman tilan heikentyminen. <i>Lupaa ei voida myöntää myöskään silloin, jos vaikutukset ovat niin merkittävät, että niiden vuoksi tavoitetilaa ei saavuteta.</i> Lupaviranomaisen tulee luvassa antaa tarvittavat määräykset siten, ettei toiminta aiheuta MB 5:4:ssä tarkoitettua tilan heikentämistä. Uutta lupaa harkitessa tai entistä lupaa tarkistettaessa on määrättävä sellaisista lupaehdoista ja -määräyksistä,</p>	<p>20 a §:n uudelleenmuotoilu: 1) säännös sekava ja epäselvä, 2) lievempien ympäristötavoitteiden sekä määräajan pidentämisen merkityksestä lupamenettelyssä voitaisiin säätää tarkemmin omassa säännöksessään selvyuden vuoksi (ks. myös alempana kommentit 24–25 §:t), 3) vesienhoidon ympäristötavoitteista säädetään jo VMJL:n 21 §:ssä, johon voidaan viitata VL+ YSL, tai sitten ympäristötavoitteet pitäisi kytkeä muulla tavalla lupaharkintaan (vrt. Vesipoke ja Ruotsi) 4) Ruotsissa säännellään hyvän tilan saavuttamattomuutta, Suomessa kynnys olisi hyvän tilan vaarantuminen -> mahdollisesti siis alempi/tiukempi kynnys lupaharkintaan Suomessa 5) Suomeen tulisi muutenkin lain sanamuodon mukaan Ruotsia kireämpi vaatimus tilatavoitteen saavuttamisessa-> ei pitäisi säätää Ruotsia kireämmin (haitat kv-kilpailuun) Valtioneuvoston asetus</p>

Johanna Pentjärvi

14.11.2023

	<p>joita tarvitaan, jottei hanke aiheuta vesimuodostuman tilan heikentymistä tai vaaranna ympäristötavoitteen saavuttamista (MB 22:25).</p> <p>* Vesienhoidon ympäristötavoitteista poikkeaminen – perusteet ja menettely (Selvitys vuodelta 2018)</p>	<p>pintaveden ekologisen tilan arvioinnissa käytettävät laatutekijät sisältyvät jo asetukseen, mutta niiden käyttöä tilaluokan arvioinnissa tulisi tarkentaa.</p> <p>Asetuksesta pitää voida lausua, ennen HE:n antamista</p>
<p>20 b § Heikentämiskielto Vesimuodostuman tila ei saa heikentyä hankkeen tai toiminnan johdosta siten, että: 1) ekologisen tilan luokittelua koskeva tekijä alenee pintavesimuodostumassa vähintään yhdellä luokalla tai se edelleen heikkenee, jos kyseinen tekijä on jo alimmassa luokassa; tai 2) pilaavan tai haitallisen aineen ympäristölaatu normi ylittyy pintatai pohjavesimuodostumassa tai jos ympäristölaatu normi on jo ylittynyt, aineen pitoisuus nousee vesimuodostumassa. Hankkeen tai toiminnan vaikutuksia arvioitaessa on otettava huomioon vesienhoitosuunnitelmassa esitetyn lisäksi ajantasaiset tiedot vesimuodostuman tilaan vaikuttavista seikoista. Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä vesimuodostuman tilan heikentymisen arvioinnista.</p>	<p>Vrt. Miljöbalken 5:4 Ruotsi: ----- - <i>Utta lupaa harkitessa tai entistä lupaa tarkistettaessa on määrättävä sellaisista lupaehdoista ja –määräyksistä, joita tarvitaan, jottei hanke aiheuta vesimuodostuman tilan heikentymistä tai vaaranna ympäristötavoitteen saavuttamista (MB 22:25).</i></p> <p>YSL 17 § Pohjaveden pilaamiskielto Ainetta, energiaa tai pieneliöitä ei saa panna, päästää tai johtaa sellaiseen paikkaan tai käsitellä siten, että: 1) tärkeällä tai muulla vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella pohjaveden laadun muutos voi aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle taikka pohjaveden laatu voi muutoin olennaisesti huonontua; 2) toisen kiinteistöllä olevan pohjaveden laadun muutos voi aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle taikka tehdä pohjaveden kelpaamattomaksi tarkoitukseen, johon sitä voitaisiin käyttää; tai 3) toimenpide vaikuttamalla pohjaveden laatuun muutoin saattaa loukata yleistä tai toisen yksityistä etua (pohjaveden pilaamiskielto). Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä sellaisista 1 momentissa tarkoitetuista aineista, jotka ovat ympäristölle ja terveydelle vaarallisia ja joiden päästäminen suoraan tai epäsuorasti pohjaveteen on kielletty.</p>	<p>Soveltamisala: Ei edelleenkaan kannanottoa siihen, missä lupatilanteissa säännöstä sovellettaisiin (vrt. Ruotsi: utta lupaa harkitessa tai entistä [voimassa olevaa] lupaa tarkistettaessa). YSL:n tarkastelussa kysymys herää ainakin seuraavissa tilanteissa: -YSL 27 §:n (yleinen luvanvaraisuus) ja toiminnot, joille on niiden aloitessa haettava lupaa -YSL 28 § (luvanvaraisuus pohjavesialueilla toiminnan aloitessa) -YSL 29 § (luvanvaraisen toiminnan olennainen muuttaminen) YSL 29 §: Ympäristöluvanvaraisen toiminnan päästöjä tai niiden vaikutuksia lisäävään tai muuhun toiminnan olennaiseen muuttamiseen on oltava lupa. Lupaa ei kuitenkaan tarvita, jos muutos ei lisää ympäristöön kohdistuvia vaikutuksia tai riskejä eikä lupaa toiminnan muutoksen vuoksi ole tarpeen tarkistaa. Toiminnan muutos on aina olennainen, jos toiminta sen seurauksena muuttuu direktiivilaitoksen toiminnaksi. ..... YSL(48)(4) Lupaharkinnan perusteet ..... Toiminnan olennaista muuttamista koskeva lupahakemus on ratkaistava siten, että harkinta kattaa ne toiminnan osat, joihin olennainen muutos voi vaikuttaa ja ne ympäristöön kohdistuvat vaikutukset ja riskit, joita muutos voi aiheuttaa.</p> <p>Entä tilanne, jos ympäristövaikutukset eivät lisäänty (tutkitaanko asia ottaen huomioon heikennyskielto ja tilatavoite?)</p> <p>Miten menetellään, jos toiminnanharjoittaja hakee luvan muuttamista YSL 89 §:n perusteella? Entä jos lupaviranomainen muuttaa lupaa valvontavo:n, yleistä etua valvovan</p>

Johanna Pentjärvi

14.11.2023

vo:n, haitankärsijän tai kansalaisjärjestön aloitteesta?

Ilmoitukset ja rekisteröinnit:

Ei säädettäisi mitään, mutta: todennäköisesti uusi sääntely soveltuu uusissa hankkeissa, koska niissä kaikissa on haettava lupaa, jos toiminnasta aiheutuu vesistön pilaantumista?
-

Pohjavedet

Ehdotetun sääntelyn suhde YSL 17 §:n (pilaamiskielto) ja VL 3(2) (muuttamiskielto) kokonaan pohtimatta, kumpaakaan ei mainita mietinnössä lainkaan.

Tarvitaanko heikennyskieltoa pohjavesien osalta lainkaan YSL 17 § ja VL 3(2):n lisäksi? Kansalliset säännökset ovat tähän saakka kattaneet VPD/PVD vaatimukset kemiallisen ja määrällisen tilan osalta. Suomessa ei ole kansallisia TI-ratkaisuja, joissa olisi sovellettu EUT:n pohjavesiä (pilaantumisvaikutus) koskevaa päätöstä, vaan edelleen sovelletaan YSL 17 §:ää.

EUT:n pohjavesipäätöksestä on mietinnön perusteluihin otettu kohta, jonka mukaan laatu normin ylitys yhdessä mittauspisteessä tarkoittaa, että pohjavesi on merkittävästi pilaantunut = lause pitäisi poistaa tai vaihtoehtoisesti tarkentaa, ettei tällaista oikeusohjetta voida noudattaa kategorisesti.

Suhde maaperän ja pohjaveden puhdistusvastuuseen (YSL 135–137 §) sekä ympäristövahinkojen korjaamisvastuuseen (YSL 176 §) -kaipaako selkeytystä? Yksittäisen laatu normin ylitys (tai vastaavasti ekologista tilaa kuvaavan laatu tekijän heikennys) ei ole sama asia, kuin YSL-pilaantuminen tai varsinkaan merkittävä pilaantuminen (YVD), mutta jotta ei tulisi yllätyksiä.

Mikä on sääntelyn suhde kokonaisuudessaan valvontaan? Nyt

Johanna Pentjärvi

14.11.2023

		<p>säädetään sitova tavoite ja heikennyskielto sekä muutetaan luvanmyöntämistä koskevia säännöksiä. Miten näiden noudattamista valvotaan?</p> <p>Sekoittumisvyöhyke (Vna vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista 6 b §) mainitaan mietinnön perusteluissa, poikkeusta käsittelevässä tekstissä. Asiallisesti kuuluu heikennyskiellon yhteyteen. Selvintä olisi säätää erikseen, miten heikennyskieltoa sovelletaan sekoittumisvyöhykkeellä (=ei sovelleta).</p> <p>Valtioneuvoston asetuksella: täsmennettäisiin vesimuodostuman heikentymisen arviointiin liittyviä tekniluonteisia seikkoja, jotka liittyvät myös ehdotetun 20 a §:n valtuussäännöksen nojalla annettaviin tarkentaviin säännöksiin. Asetuksesta pitäisi voida antaa lausunto ennen HE:n antamista.</p>
<p>20 c § Ympäristötavoitteista poikkeaminen uuden hankkeen tai toiminnan vuoksi Edellä 20 a ja 20 b §:ssä tarkoitettuja ympäristötavoitteista voidaan poiketa ympäristönsuojelulain tai vesilain mukaisessa lupamenetelyssä uuden hankkeen tai toiminnan vuoksi, jos:</p> <p>1) pohjaveden hyvää määrällistä tilaa, pintaveden hyvää ekologista tilaa tai hyvää ekologista potentiaalia ei saavuteta tai pintavesimuodostuman tai pohjavesimuodostuman tilan huononemista ei voida estää ja tämä johtuu uusista pintavesimuodostuman fyysisiä ominaisuuksia tai pohjavesimuodostumien pohjaveden korkeutta muuttavista toimenpiteistä; tai</p> <p>2) pintavesimuodostuman ekologisen tilan huononeminen erinomaisesta hyvään tilaan aiheutuu uusista kestävästä kehityksen mukaisista toimista.</p> <p>Lisäksi poikkeamisen edellytyksenä on, että:</p>	<p>(Nykyinen 23 § kumotaan)</p>	<p>Perustelujen mukaan: Uudella hankkeella tarkoitettaisiin kaikkia uusia luvanvaraisia hankkeita tai jo olemassa olevien hankkeiden tai toimintojen muutoksia, jotka edellyttävät ympäristöluvan tai vesilain mukaisen luvan muuttamista.</p> <p>Plussaa, että tässä kohdassa ”uutta” hanketta ei ole rajattu millään tavalla</p>

Johanna Pentjärvi

14.11.2023

<p>1) kaikki käytännössä mahdolliset toimenpiteet toteutetaan vesimuodostuman tilaan kohdistuvan haitta-vaikutuksen vähentämiseksi;</p> <p>2) uuden hankkeen tai toiminnan aiheuttamat muutokset ovat yleisen edun kannalta erittäin tärkeitä tai uuden hankkeen tai toiminnan vaikutukset ihmisten terveydelle, ihmisten turvallisuuden ylläpitämiselle tai kestäväälle kehitykselle tuomat hyödyt ylittävät 20 a ja 20 b §:ssä säädettyjen tavoitteiden saavuttamisesta ympäristölle ja yhteiskunnalle koituvat hyödyt;</p> <p>3) kyseisten vesimuodostuman muutosten tuomia hyötyjä ei voida teknisen toteuttamiskelpoisuuden tai kohtuuttomien kustannusten vuoksi saavuttaa muilla, ympäristön kannalta merkittävästi paremmilla keinoilla;</p> <p>4) se ei estä tai vaaranna ympäristötavoitteiden saavuttamista muissa saman vesienhoitoalueen vesimuodostumissa tai ole ristiriidassa muualla ympäristölainsäädännössä asetettujen vaatimusten tai tavoitteiden kanssa.</p> <p>Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä tässä pykälässä tarkoitetuista poikkeamisen edellytyksistä.</p>		<p>4) Ei tarvitse erikseen säätää ristiriidan välttämiseksi muualla ympäristölainsäädännössä asetettujen vaatimusten tai tavoitteiden kanssa, koska viranomaiset joutuvat joka tapauksessa soveltamaan kaikkea voimassa olevaa lainsäädäntöä ehdotetun uuden lainsäädännön rinnalla. Aiheuttaa sekaannusta lupamenettelyssä!</p> <p>Valtioneuvoston asetus: tarkempia säännöksiä pykälässä tarkoitetuista poikkeamisen edellytyksistä kuten esimerkiksi intressivertailusta ja teknisen toteuttamiskelpoisuuden tai kustannusten kohtuuttomuuden arvioinnista. Säännökset olisivat teknisluonteisia (käytännössä siirrettäisiin VHS-ohjeista) Asetuksesta pitää voida antaa lausunto ennen HE:n antamista eduskunnalle</p>
<p>24 § Ympäristötavoitteiden lieventäminen Vesienhoitosuunnitelmassa <i>asetetaan vesimuodostumalle vesienhoitokaudeksi 21 §:ssä säädettyä lievempi ympäristötavoite, jos vesimuodostuma on selvitysten mukaan ihmisen toiminnan siten muuttama tai sen luonnonolot ovat sellaiset, että vaativampien tavoitteiden saavuttaminen on mahdotonta tai suhteettoman kallista.</i></p>	<p>24 § Ympäristötavoitteiden lieventäminen Vesienhoitosuunnitelmassa voidaan asettaa 21 §:ssä säädettyä lievempiä ympäristötavoitteita, jos vesimuodostuma on selvitysten mukaan ihmisen toiminnan siten muuttama tai sen luonnonolot ovat sellaiset, että ne estävät vaativampien tavoitteiden saavuttamisen, tai ympäristötavoitteiden saavuttamisen edellyttäminen on teknisten tai taloudellisten syiden vuoksi kohtuutonta.</p>	<p>Plussaa, että alennetut tavoitteet on asetettava, jos edellytykset ovat olemassa (velvoittavuus) -ELY vesienhoitosuunnitelmassa (noudattaa siten 6-vuotissykliä asettamisessa ja tarkistamisessa), - ei mahdollisuutta lupamenettelyssä saada muutetuksi, vaikka tietoa olisi... -esityksessä jää auki, mitkä ovat vaikutukset lupamenettelyyn muutoinkin? Jos toiminnan vaikutuksen alaisena on vesimuodostuma, jonka osalta VHS:ssä (eli VN-päätös), että ympäristötavoitteita on jonkin laatutekijän</p>

Johanna Pentjärvi

14.11.2023

<p>Edellytyksenä on lisäksi, että:</p> <p>1) yhteiskunnallis-taloudellisia tarpeita, joita vesiä käyttävä tai kuormitusta aiheuttava toiminta palvelee, ei voida tyydyttää muilla ympäristön kannalta paremmilla keinoilla, joista ei aiheudu kohtuuttomia kustannuksia;</p> <p>2) saavutetaan paras mahdollinen pintavesimuodostumien tila ottaen huomioon vaikutukset, joita ei ihmisen toiminnan tai pilaantumisen luonteen vuoksi ole kohtuudella voitu välttää;</p> <p>3) muutokset pohjaveden hyvään tilaan verrattuna jäävät mahdollisimman vähäisiksi eikä näitä vaikutuksia ole mahdollista kohtuudella välttää ottaen huomioon ihmisten toiminta ja pilaantumisen luonne; ja</p> <p>4) vesimuodostuman tila ei heikkene.</p> <p><i>Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä tässä pykälässä tarkoitetuista edellytyksistä ympäristötavoitteiden lieventämiseksi.</i></p>	<p>Edellytyksenä on lisäksi, että:</p> <p>1) vesien käytöstä tai kuormituksesta aiheutuvia hyötyjä ei voida saavuttaa muilla ympäristön kannalta merkittävästi paremmilla keinoilla;</p> <p>2) toimintojen haittoja ei voida vähentää ilman kohtuuttomia kustannuksia;</p> <p>3) saavutetaan paras mahdollinen pintavesimuodostumien tila ottaen huomioon vaikutukset, joita ei ihmisen toiminnan tai pilaantumisen luonteen vuoksi ole kohtuudella voitu välttää;</p> <p>4) muutokset pohjaveden hyvään tilaan verrattuna jäävät mahdollisimman vähäisiksi eikä näitä vaikutuksia ole mahdollista kohtuudella välttää ottaen huomioon ihmisten toiminta ja pilaantumisen luonne; ja</p> <p>5) vesimuodostuman tila ei heikkene.</p>	<p>osalta lievennetty, miten tämä vaikuttaa lupamenetelyssä? Esim. jos vesimuodostumassa olevan aineen laatu-normi on ylittynyt eikä niitä voida vähentää tai vähentäminen olisi suhteetoman kallista sovelletaanko lupaan myös vastaavaa laatu-normia?</p> <p>Valtioneuvoston asetus: Perustelujen mukaan teknisluonteiset säännökset luonnonolosuhteiden tai kustannusten kohtuuttomuuden arvioinnista (vesienhoidon oppaasta säädökseen) Asetuksesta pitää voida antaa lausunto ennen HE:n antamista eduskunnalle</p>
<p>25 § Tavoitteiden saavuttaminen vaiheittain Vesienhoitosuunnitelmassa pidentään vesimuodostumalle 21 §:ssä asetettuja ympäristötavoitteen saavuttamisen määräaikoja tai näistä poikkeavia Euroopan parlamentin ja neuvoston ympäristölaatu-normi-direktiivin (2008/105/EY) ja sen muutosten nojalla asetettuja määräaikoja, jos ympäristötavoitteiden saavuttaminen on mahdollista ainoastaan vaiheittain. Edellytyksenä määräajan pidentämiselle on, että vesimuodostuman tila ei edelleen heikkene ja, että:</p> <p>1) vesimuodostuman tilan parantaminen vesienhoitosuunnitelmakauden aikana on teknisen toteuttamiskelpoisuuden vuoksi mahdotonta muutoin kuin vaiheittain; tai</p> <p>2) vesimuodostuman tilan parantaminen vesienhoitosuunnitelmakauden aikana on suhteettoman kallista; tai</p>	<p>Voimassa oleva säännös: 25 § Tavoitteiden saavuttaminen vaiheittain Vesienhoitosuunnitelmassa voidaan pidentää 21 §:ssä asetettuja määräaikoja, jos ympäristötavoitteiden saavuttaminen on mahdollista ainoastaan vaiheittain.</p> <p>Edellytyksenä määräajan pidentämiselle on, että:</p> <p>1) vesimuodostuman tilan parantaminen vesienhoitosuunnitelmakauden aikana on teknisesti tai taloudellisesti kohtuutonta tai</p>	<p>Vastaavasti, kuin alennetun tilatavoitteen osalta, miten vaikuttaa lupaharkinnassa hyvän tilan tavoitteen saavuttamisen harkintaan tai heikkennykskieltoon?</p> <p>Säännös ei täysin vastaa direktiiviä - olisi parempi ottaa käyttöön direktiivin muotoilut (VPD 4(4) art.), puuttuu arvioinnin kokonaiskohtuullisuuden merkitys</p> <p>Plussaa, että perustelujen mukaan määräajan pidennys voi myöhentää myös laatu-normien soveltamista; uusille aineille tai muutetuille ympäristölaatu-normeille voidaan antaa vesienhoitolain 21 §:stä poikkeavia hyvän kemiallisen tilan saavuttamisen määräaikoja. Voiko näitä pidennyksiä tulla myös vuoden -27 jälkeen, kun sallittua on pidentää aikaa tavoitteiden saavuttamiselle vain luonnonolojen perusteella?</p>

Johanna Pentjärvi

14.11.2023

<p>3) <i>luonnonolot eivät toimenpiteistä huolimatta mahdollista vesimuodostuman tilan paranemista vesienhoitosuunnitelmakauden aikana.</i> Määräaika voidaan pidentää yhteensä enintään kahdella vesienhoitosuunnitelmakaudella. Määräaika voidaan edelleen pidentää, jos luonnonolot eivät mahdollista vesimuodostuman tilan paranemista ajoissa. <i>Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä tässä pykälässä tarkoitetuista edellytyksistä tavoitteiden saavuttamiseksi vaiheittain.</i></p>	<p>luonnonolosuhteiden vuoksi ylivoimaista; ja 2) <i>vesimuodostuman tila ei edelleen huonone.</i></p> <p>Määräaika voidaan pidentää yhteensä enintään kahdella vesienhoitosuunnitelmakaudella. Määräaika voidaan edelleen pidentää, jos luonnonolot eivät mahdollista vesimuodostuman tilan paranemista ajoissa.</p>	<p>Määräaikoja pidennetään vesienhoitosuunnitelmassa (6-vuoden sykli) eikä määräajanpidennystä voida ottaa huomioon lupamenettelyn yhteydessä, vaikka edellytykset olisivat olemassa</p> <p>Sanamuoto hieman kiristyy nykyisestä, jatkossa tilan parantamisen täytyy olla teknisesti mahdotonta – aiemmin teknisesti kohtuutonta (pitäisi kirjoittaa, kuten direktiivissä, johon sisältyy kokonaiskohtuullisuus).</p> <p>Valtioneuvoston asetus: Teknisluonteisia säännöksiä annettaisiin teknisen toteuttamiskelpoisuuden, luonnonolojen tai kustannusten kohtuuttomuuden arvioinnista. Asetuksesta pitää voida antaa lausunto ennen HE:n antamista eduskunnalle</p>
<p>25 a § Vesienhoidon ympäristötavoitteita koskevien poikkeusten soveltaminen Jos vesienhoitosuunnitelmassa esitetään vesienhoitolain 21 §:n 3 momentissa tai 22, 24 ja 25 §:ssä tarkoitettuja poikkeuksia lain 21 §:n 1 momentissa tarkoitetuista ympäristötavoitteista, tulee elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen varmistua siitä, että esitetyt poikkeukset eivät estä tai vaaranna ympäristötavoitteiden saavuttamista muissa saman vesienhoitoalueen vesimuodostumissa tai ole ristiriidassa muualla ympäristölainsäädännössä asetettujen vaatimusten tai tavoitteiden kanssa.</p>		<p>-tästä säädettäisiin sekä ELY:n vesienhoidonsuunnittelua koskevana tehtävänä (kuten nykyäänkin) sekä lupaharkintaa koskien poikkeusta haettaessa</p>
<p>YMPÄRISTÖNSUOJELULAKI</p>		
<p>39 § <i>Lupahakemus</i> ----- -----</p> <p>Hakemukseen on liitettävä lupaharkinnan kannalta tarpeellinen selvitys toiminnasta, sen vaikutuksista, asianosaisista ja muista merkityksellisistä seikoista. Jos hakemus koskee ympäristövaikutusten arviointinnettelystä annetussa laissa tarkoitettua toimintaa, hakemukseen on liitettävä mainitun lain mukainen</p>		

Johanna Pentjärvi

14.11.2023

<p>ympäristövaikutusten arviointiselostus ja yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä ennen päätöksentekoa. Hakemukseen on lisäksi tarvittaessa liitettävä luonnonsuojelulain (9/2023) 35 §:ssä tarkoitettu arviointi. Jos hakemus koskee vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain (1299/2004) 20 c §:n mukaista poikkeamista, hakijan on esitettävä tarpeellinen selvitys poikkeamisen edellytysten täyttymisestä.</p> <p>-----</p> <p>—</p>		
<p>49 § <i>Luvan myöntämisen edellytykset</i> Ympäristöluvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa:</p> <p>-----</p> <p>7) vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain 20 a §:n vastaisesti pintavesimuodostuman tai pohjavesimuodostuman hyvän tilan saavuttamisen vaarantumista tai vesimuodostuman tilan heikkenemistä 20 b §:ssä tarkoitettulla tavalla.</p>	<p>Vesipoke:</p> <p>YSL 49 § Ympäristöluvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa:</p> <p>-----</p> <p>--- 7) vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain (1299/2004) 21 §:ssä tarkoitettujen ympäristötavoitteiden vaarantumista [elleivät saman lain 23 §:ssä tarkoitettujen ympäristötavoitteista poikkeamisen edellytykset täyty].</p>	<p>Säännöksen soveltamista tulisi vielä pohtia ainakin suhteessa YSL 49, 5(1)(2), 17 §, tavoitteiden osalta riittävä, että muokataan VMJL nykyistä 21 §:ää (ks. yllä vesien tilan tavoite 20 a §)</p> <p>-pinta- ja pohjavesiä koskevan määräyksen erottaminen toisistaan? Vrt. Pohjavesien osalta olisi jatkossa voimassa nykyinen pilaamiskielto sekä uudet hyvän tilan vaarantamiskielto ja tilan heikentämiskielto, jotka kaikki harkittaisiin erikseen riippumatta toisistaan. Miten toimii käytännössä?</p> <p>-luvanmyöntämiskynnys asetettaisiin hyvän tilan saavuttamisen kannalta ”vaarantumisen” tasolle eli alemmalle tasolle, kuin siihen, että hyvää tilaa ei (todistetusti) saavuteta/tulla saavuttamaan</p>
<p>49 a § <i>Vesienhoidon ympäristötavoitteista poikkeaminen</i> Lupaviranomainen voi lupamenetelyssä hakemuksesta myöntää poikkeuksen vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain 20 a ja b §:n vaatimuksista mainitun lain 20 c §:n nojalla.</p>		
<p>VESILAKI</p>		
<p>3 luku Luvanvaraiset vesitaloushankkeet 4 § <i>Luvan myöntämisen yleiset edellytykset</i></p>	<p>Voimassa olevan säännös VL 3:4</p> <p>Luvan myöntämisen yleiset edellytykset</p>	<p>Sääntelyä pitäisi harkita vielä kokonaisuudessaan uudelleen. Säännös voitaisiin esim. kytkeä VL 3(4)(1) uudeksi 2) kohdaksi, jonka mukaan lupa myönnetään, jos voidaan [toimenpitein/lupavelvoittein] varmistua, ettei hankkeesta aiheudu</p>

Johanna Pentjärvi

14.11.2023

<p>----- — <i>Lupaa ei saa myöskään myöntää, jos vesitaloushanke vaarantaa pintavesimuodostuman tai pohjavesimuodostuman hyvän tilan saavuttamisen vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain 20 a §:n vastaisesti tai jos vesitaloushankeesta voisi aiheutua vesimuodostuman tilan heikkenemistä 20 b §:ssä tarkoitetulla tavalla.</i> -----</p>	<p>Lupa vesitaloushankkeelle myönnetään, jos: 1) hanke ei sanottavasti loukkaa yleistä tai yksityistä etua; tai 2) hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin. Lupaa ei kuitenkaan saa myöntää, jos vesitaloushanke vaarantaa yleistä terveydentilaa tai turvallisuutta, aiheuttaa huomattavia vahingollisia muutoksia ympäristön luonnonsuhteissa tai vesiluonnossa ja sen toiminnassa taikka suuresti huonontaa paikkakunnan asutus- tai elinkeino-oloja.</p>	<p>vesienhoitolain 21 §:ssä tarkoitetun ympäristötavoitteen saavuttamatta jäämistä tai tilan heikentymistä.</p> <p>Luvanmyöntämisen ehdoton este liittyy VL:ssä nykyisin vesiluonnon osalta siihen, että sille aiheutuisi huomattavia vahingollisia vaikutuksia hankkeesta. Onko rinnastus aivan oikea, kun VPD-sääntelyssä suhteellisen pienikin muutos vesiluonnossa voi olla luvanmyöntämisen kannalta kriittinen?</p>
<p>4 a § <i>Vesienhoidon ympäristötavoitteista poikkeaminen</i> <i>Lupaviranomainen voi lupamenettelyssä hakemuksesta myöntää poikkeuksen vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain 20 a ja b §:n vaatimuksista mainitun lain 20 c §:n nojalla.</i></p>		
<p>11 luku Hakemusmenettely 3 § <i>Lupahakemuksen sisältö</i> ----- — Jos hakemus koskee luvan myöntämistä ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa (252/2017) tarkoitetulle hankkeelle, hakemusasiakirjoihin on liitettävä mainitun lain 19 §:n mukainen arviointiselostus ja yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä ennen päätöksentekoa. Siltä osin kuin</p>		

Johanna Pentjärvi

14.11.2023

selostukseen sisältyy tämän lain soveltamiseksi tarpeelliset tiedot ympäristövaikutuksista, tätä selvitystä ei ole esitettävä uudestaan. Hakemukseen on tarvittaessa liitettävä luonnonsuojelulain 35 §:ssä tarkoitettu arviointi. *Jos hakemus koskee vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain 20 c §:n mukaista poikkeamista, hakijan on esitettävä tarpeellinen selvitys poikkeamisen edellytysten täyttymisestä.*
